

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มา และความสำคัญของปัญหา

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand) เป็นตลาดทุนที่สำคัญสำหรับการลงทุนทั้งนักลงทุนชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงผู้ที่มีเงินออมที่กำลังแสวงหาช่องทางการบริหารเงินให้เกิดประโยชน์หรือให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด เพราะการเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น มีสิทธิในการได้รับเงินปันผลจากกำไรที่เกิดขึ้น สามารถคาดหวังในหลักทรัพย์ที่ถืออยู่ ซึ่งจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นได้ ถ้าธุรกิจนั้นเจริญเติบโตและมีผลกำไรเพิ่มขึ้น หรือมีการลงทุนในช่วงจังหวะที่เหมาะสม ประกอบกับความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการลงทุนอย่างมีหลักการ และการเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่น่าสนใจและเหมาะสมสำหรับผู้ที่ต้องการความหลากหลายในการลงทุนทั้งประเภทของสินค้าและผลตอบแทน ทางรัฐบาลจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาคเอกชนในการระดมทุนเพื่อการพัฒนาประเทศ จึงได้จัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการระดมและจัดสรรเงินทุนในระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547)

ตลาดหลักทรัพย์จึงนับเป็นแหล่งระดมเงินทุนแห่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการระดมเงินทุนของประเทศ ซึ่งในการที่จะเข้ามาลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น นักลงทุนจะต้องอาศัยข้อมูลทั้งในด้านเทคนิคและการวิเคราะห์พื้นฐาน ประกอบกับปัจจัยเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน เพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และปัญหาทางเศรษฐกิจก็อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ได้อีกมากมาย และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการลงทุนของนักลงทุนอย่างมาก

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) เป็นดัชนีที่สะท้อนการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ทั้งหมด (Composite Index) และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสามารถเปรียบเทียบแนวโน้มที่ผ่านมาว่าเป็นอย่างไร ดัชนีราคาหลักทรัพย์มีการเคลื่อนไหวในทิศทางใด ถ้า

ดัชนีราคาหุ้นมีค่าสูงขึ้นแสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหลักทรัพย์ในวันที่ผ่านมา ในทางตรงกันข้าม ถ้าดัชนีราคาหุ้นมีค่าลดลง แสดงว่าราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวลดลง ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ได้ในอนาคตและยังเป็นมาตรฐานในการวัดความสามารถบริหารการลงทุนของนักลงทุนในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ อีกทั้งยังสามารถชี้วัดถึงภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันและพยากรณ์ภาวะของเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

ปัจจุบันการติดตามความเคลื่อนไหวของดัชนีหุ้นตลาดหลักทรัพย์อย่างใกล้ชิด นับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีการนำข้อมูลทางเศรษฐกิจมาพิจารณา เพื่อพยากรณ์แนวโน้มของดัชนีหุ้นตลาดหลักทรัพย์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ดุลบัญชีเดินสะพัด ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ รวมไปถึงเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศ

เงินลงทุนจากต่างชาติอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ โดยการแข่งขันของธุรกิจที่เพิ่มขึ้น ทำให้หลายกิจการมีความต้องการแสวงหาพันธมิตรจากต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาการผลิต นักลงทุนต่างชาติได้เข้ามามีบทบาทในตลาดหุ้นไทยเพิ่มมากขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าการถือหุ้นและซื้อขายของนักลงทุนต่างชาติที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยถือเป็นนักลงทุนกลุ่มสำคัญที่มีบทบาทต่อการปรับตัวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์อย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากการเข้าซื้อของต่างชาติมักจะทำให้ความสนใจหุ้นของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคง มีแนวโน้มผลประกอบการและมีบริษัทกิบาลที่ดี ซึ่งหุ้นดังกล่าวมักจะเป็นหุ้นขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าทางการตลาดสูง เช่น หุ้นของบริษัทในกลุ่ม SET 50 Index ซึ่งประมาณร้อยละ 30 ของหุ้นกลุ่มนี้ มีสัดส่วนนักลงทุนต่างชาติเต็มเปดานการถือครองหลักทรัพย์ของนักลงทุนต่างชาติ (Foreign Limit) ในปัจจุบัน แม้ว่าการถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติในปัจจุบันจะติดข้อจำกัดในเรื่องเพดานการถือครองหลักทรัพย์ของชาวต่างชาติ แต่นักลงทุนต่างชาติยังสามารถที่จะเข้าลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงไทย หรือ NVDR ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา นั้น มูลค่าการซื้อขายของ NVDR มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการซื้อขายของนักลงทุนต่างชาติในตลาดหุ้น

จากการประเมินของศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่าเมื่อพิจารณาจำนวนบริษัทจดทะเบียน(บจ.)ที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามามีส่วนเป็นผู้ถือหุ้น 441 บริษัทจากบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด 470 บริษัทพบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติน้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่จดทะเบียนทั้งหมดของบริษัทมีจำนวน 315 บริษัท ส่วนบริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติตั้งแต่ร้อยละ 25-49 ของหุ้นที่จด

ทะเบียนทั้งหมด มีจำนวน 102 บริษัทและบริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติมากกว่าร้อยละ 49 ของหุ้นที่จดทะเบียนทั้งหมดมีจำนวน 24 บริษัท

โดยแยกเป็นกลุ่มบริการมีจำนวนบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้าถือหุ้น 81 บริษัท (จากทั้งหมด 87 บริษัท) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์มี 72 บริษัท (จากทั้งหมด 80 บริษัท) กลุ่มธุรกิจการเงินมี 64 บริษัท (จากทั้งหมด 68 บริษัท) กลุ่มวัตถุดิบสินค้าและอุตสาหกรรม 63 บริษัท (จากทั้งหมด 70 บริษัท) กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 41 บริษัท (จากทั้งหมด 43 บริษัท) กลุ่มเทคโนโลยี 34 บริษัท (จาก 35 บริษัท) ส่วนกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารและกลุ่มทรัพยากรมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติอยู่ในทุกบริษัท

ทั้งนี้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของหุ้นสามัญในส่วนของนักลงทุนต่างชาติถือครอง คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 27.8 ของมูลค่าตลาดทั้งตลาด (หรือประมาณ 1.34 ล้านล้านบาทจาก 4.8 ล้านล้านบาทในขณะนั้น) ซึ่งเมื่อกระจายมูลค่าหลักทรัพย์ดังกล่าวตามกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ 8 กลุ่ม และ Non-performing group แล้วพบว่ากลุ่มธุรกิจการเงินมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 24.5 ของมูลค่าตลาด หุ้นในส่วนของต่างชาติถือครองทั้งหมด หรือประมาณ 3.27 แสนล้านบาท รองลงมาได้แก่กลุ่มทรัพยากรกว่าร้อยละ 24.3 หรือ 3.24 แสนล้านบาท

กลุ่มเทคโนโลยีร้อยละ 19 หรือ 2.54 แสนล้านบาท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างร้อยละ 12.1 หรือ 1.62 แสนล้านบาท กลุ่มบริการร้อยละ 10.9 หรือ 1.46 แสนล้านบาท กลุ่มวัตถุดิบสินค้าและอุตสาหกรรมร้อยละ 5 หรือ 6.66 หมื่นล้านบาท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารร้อยละ 3.1 หรือ 4.2 หมื่นล้านบาท และกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคร้อยละ 1 หรือประมาณ 1.3 หมื่นล้านบาท ตามลำดับ

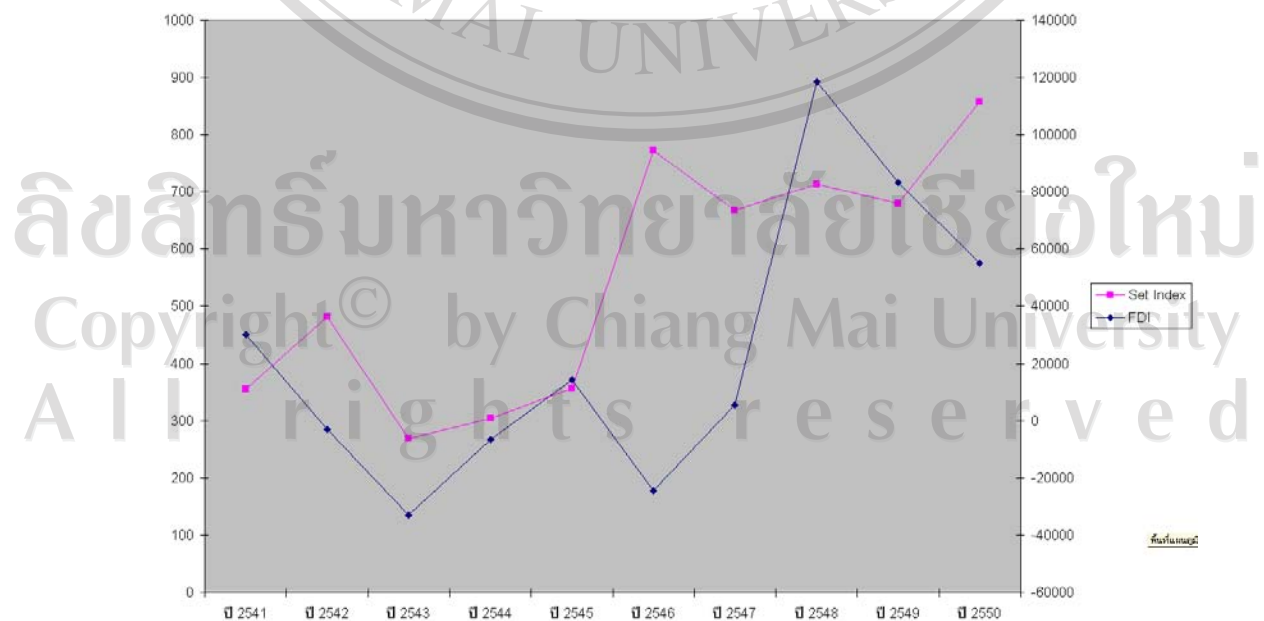
สำหรับภาวการณ์ลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทยในช่วง 2 ปีหลัง ได้ลดลงเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการ ปัจจัยภายในที่สำคัญได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจไทย ทิศทางนโยบายเศรษฐกิจและการลงทุนของรัฐบาล และประเด็นทางการเมือง ส่วนปัจจัยภายนอกที่สำคัญคือ ภาวะเศรษฐกิจและการค้าโลก รวมทั้งการแข่งขันดึงดูดการลงทุนของประเทศต่างๆ

ตารางที่ 1 เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศและ Set Index

ปี	เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของ นักลงทุนต่างประเทศ (หน่วย : ล้านบาท)	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง	Set Index	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
2541	30,226.61	-45.48	355.81	-4.53
2542	-3,134.12	-110.37	481.92	35.44
2543	-33,067.66	-955.09	269.19	-44.14
2544	-6,425.54	80.57	303.85	12.88
2545	14,337.85	323.14	356.48	17.32
2546	-24,609.03	-271.64	772.15	116.60
2547	5,612.17	122.81	668.10	-13.48
2548	118,541.68	2,012.23	713.73	6.83
2549	83,445.96	-29.61	679.84	-4.75
2550	55,018.45	-34.07	858.10	26.22

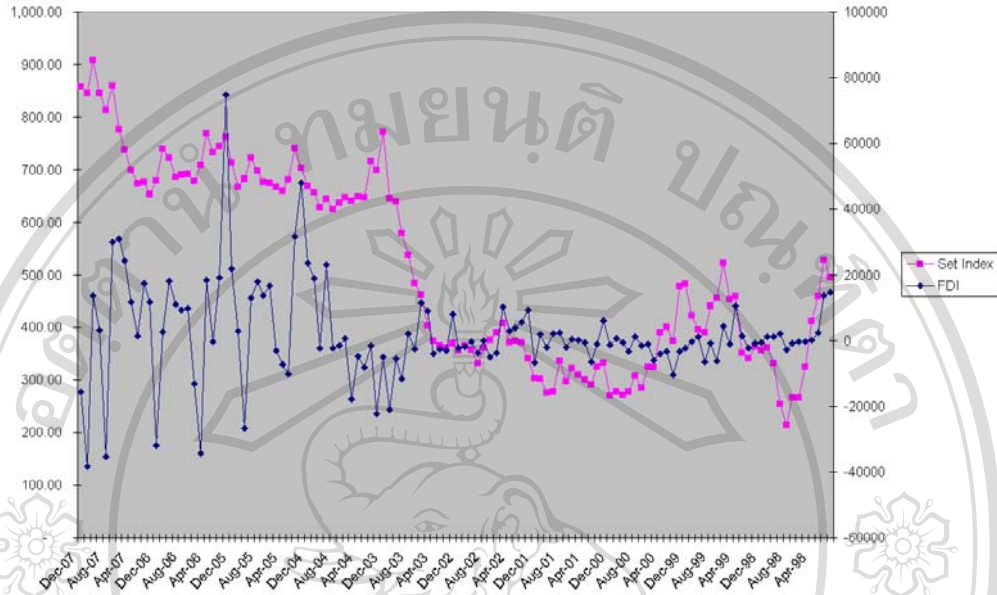
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551)

รูปที่ 1 กราฟเปรียบเทียบร้อยละการเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศและ Set Index จำแนกตามรายปี

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551)

รูปที่ 2 กราฟเปรียบเทียบร้อยละการเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศและ Set Index จำแนกตามรายเดือน

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551)

เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเป็นผู้ลงทุนกลุ่มสำคัญที่มีศักยภาพในการลงทุนสูงเพราะมีมูลค่าลงทุนจำนวนมาก และยังมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวของดัชนีและเพิ่มสภาพคล่องในตลาดหุ้น ดังนั้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจะมีประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในการที่จะทำการคาดการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมถึงผลกระทบต่างๆที่เกี่ยวข้อง และทราบถึงตัวแปรใดส่งผลกระทบต่อตัวแปรต้นหรือตัวแปรตาม เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาหลักทรัพย์ และใช้ประกอบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทยและดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนในการที่จะนำข้อมูลจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทย นำมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงแนวโน้ม

ความเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน และทราบถึงตัวแปรใดส่งผลกระทบต่อในด้านตัวแปรต้นหรือตัวแปรตาม เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาหลักทรัพย์ และใช้ประกอบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้ดียิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือนระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่เดือน มกราคม 2541 ถึง เดือนธันวาคม 2550 ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.5 นิยามศัพท์

เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิของนักลงทุนต่างประเทศ (Net Foreign Investment: NFI) หมายถึง มูลค่าของเงินลงทุนสุทธิในหลักทรัพย์ของนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยคิดจากมูลค่าการซื้อหลักทรัพย์ของนักลงทุนต่างประเทศ หักด้วยมูลค่าการขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนต่างประเทศในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) เป็นดัชนีราคาหุ้นประเภทที่คำนวณด้วยเฉลี่ยราคาหุ้นสามัญแบบถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนหุ้นจดทะเบียน โดยจะแสดงมูลค่าเฉลี่ยของหุ้นสามัญทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ ณ วันปัจจุบัน เทียบกับมูลค่าเฉลี่ยของหุ้นดังกล่าว ณ วันฐาน เป็นตัวชี้วัดถึงสภาพของตลาดและความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย